

La recuperació de la memòria històrica

iBé per Catalunya!

La llei de fosses aprovada pel Parlament amb el 'no' del PP és una iniciativa inèdita a Espanya

IAN GIBSON

Eppur si muove! Malgrat una legislació insatisfactòria, unes autoritats recalcitrants i una dreta que no només es nega a reconèixer passades complicitats amb el mal absolut que és el feixisme, sinó que es rebaixa al·legant que hi ha a l'Espanya d'avui una política de «reobrir» ferides i semblar zitzània, la justícia es va imposant. Som en presència d'un moviment a favor de la memòria històrica que agafa cada dia una nova empenta a tot el país.

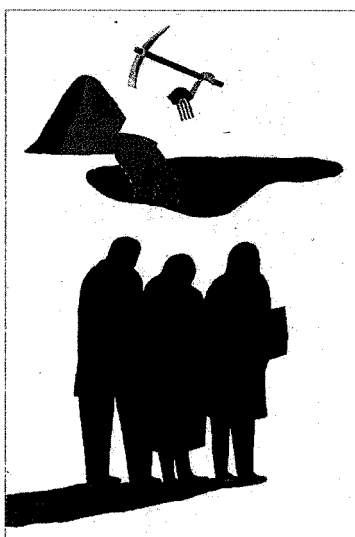
La gran notícia és la llei de fosses catalana, aprovada pel Parlament el 17 de juny passat, amb el vot en contra, ino més faltaria!, del Partit Popular (a més de l'abstenció del Grup Mixt). Es tracta d'una iniciativa inèdita dins del panorama espanyol actual. Catalunya es converteix amb aquesta llei en la primera Administració que, davant de la tebior de Madrid, empara formalment el dret dels familiars dels desapareguts de la guerra i de la dictadura a accedir a la informació que necessiten, tan habitualment escamotejada, i, en el seu cas, aconseguir l'exhumació dels seus éssers estimats. Amb finançament públic. És admirable.

LA MESURA i el bon sentit del conseller d'Interior en el moment de presentar la llei m'ha cridat l'atenció. **Joan Saura**, és veritat, sol encarnar justament, com en aquesta ocasió, el mític seny català. Va explicar que la norma no distingeix entre els diferents bàndols de la contesa. «Totes les víctimes són dignes -va manifestar- i es mereixen la nostra consideració». A parer seu, no te-

nia justificació, doncs, el rebuig del PP. Molt positiu, en canvi, li semblava el suport de CiU, capaç d'entendre que la intenció de la llei és ajudar totes les famílies de les víctimes desitjoses de localitzar i recuperar les restes dels seus.

Però sí que tenia justificació l'oposició del PP, si bé encoberta. Els del règim anterior van disposar de 40 anys per buscar els seus morts i assassinats. I ho van fer a consciència, amb tots els suports oficials necessaris. El que ara no volen els seus successors, encara que ho neguin, és que els familiars dels vençuts tinguin les mateixes possibilitats. I això perquè saben massa bé -i prefereixen que no ho sàpiga la resta del món- que va ser tan gran la dimensió de la repressió franquista que se la pot anomenar genocidi. Heus aquí la inconfessable agenda secreta del PP en relació amb els desapareguts.

Saura no va deixar d'alludir a la situació que respecte a les fosses impera a la resta de l'Estat, on, arran de la inhibició de **Garzón**, les administracions es van passant les unes a les altres la patata calenta, «i la decisió acaba en mans dels jutges, cosa que fa encara més penosa la travessia de les famílies». Tenia tota la raó, una vegada més, el conseller. La «travessia» de les famílies de les víctimes -travessia llarga, llarguíssima- ha estat i continua sent un dels capítols més foscos de la història de la democràcia espanyola. I això que han passat més de 30 anys des del final de la dictadura.

LEONARD BEARD

Per obrir les sepultures del franquisme no hi ha blindatge, i la tornada al poder del PP el 2012 amenaçaria les exhumacions

Catalunya, doncs, ha donat llum verda a la investigació oficial de les fosses de la guerra en el territori que l'incumbeix (ja s'ha elaborat un mapa amb 179 fosses) i, quan procedeix, a les exhumacions. Mentrestant, gairebé no hi ha dia que la premsa espanyola no aporti informació sobre les iniciatives de les associacions privades que estan treballant en el mateix sentit en altres comunitats.

EL PRÒXIMPAS serà la sentència del Tribunal Suprem davant la qüestió de competència que hi va elevar **Garzón** el 25 de juny passat (d'acord amb l'article 759 de la

lleï d'enjudiciament criminal) sobre la tan debatuda qüestió de la fossa de **Lorca**. La titular del Jutjat número 3 de Granada, receptora de la causa a l'inhibir-se **Garzón**, l'ha rebutjat, al·legant, amb la mateixa argumentació utilitzada inicialment pel famós magistrat, que és competència de l'Audiència Nacional. ¿Què decidirà, doncs, el Suprem? En vista de la seva admissió de la querella contra **Garzón** per prevaricació, procedent del pseudosindicat ultradretà Mans Netes, sembla força lògic que ratifiqui la competència del jutjat granadí. Aviat ho sabrem. És imprescindible, de tota manera, que es resolgui de seguida aquest assumpte, tractant-se com es tracta del desaparegut més famós de la guerra civil. La troballa de les restes del gran poeta i dramaturg serà un esdeveniment de ressonància mundial i constituirà, a més a més, un estímul massiu per continuar buscant les altres víctimes de l'holocaust espanyol.

ES PARLA MOLT aquests dies d'energia nuclear i de la decisió presa pel Govern de tancar la central de Garoña el 2013. L'Executiu de **Rodríguez Zapatero** s'ha proposat blindar aquesta iniciativa perquè, en l'eventualitat d'un triomf del Partit Popular a les pròximes eleccions generals, no es pugui fer marxa enrere. Per a l'obertura de les fosses del franquisme no hi ha lloc per a aquest blindatge, i la tornada dels populars el 2012 significaria, sens dubte, una seriosa amenaça per a les exhumacions encara en curs o sense començar. Una raó més encara, i de pes, per accelerar tant com sigui possible durant l'actual legislatura la resolució d'una qüestió d'una importància tan enorme per a la reconciliació -i el futur- d'aquest país. ■

Escriptor.